

ŠIANDIEN
IR RYTOJ

ADENAUERIS jau penkio-liką kartą lankosi Prancūzijoje. Bet šį kartą jo kelionei buvo pridurtas ypatingai oficialus charakteris. Su visomis išskilmėmis buvo norima parodyti prancūzų tautos susitaikymą su vokiečiais.

Bonna šiam Adenauerio ir de Gaulle susitikimui irgi pridavė didelės svarbos, kanclerį aprūpindama gerai paruošta dokumentacija ir palydovu dave užs. reikalų ministrą Schroederį, kad galėtų dalyvauti visuose pasitarimuose ir "prižiūrėti" nesileisti de Gaulliui lengvai įtikinamam.

Bonna prisibijo, kad toks Adenauerio "persikrikštijimas" būtų nepalankiai įvertintas Londone ir Washingtone.

DE GAULLE šiame susitikime patiekė naujus argumentus, kuriuos Bonoje, Londone ir Washingtone nebuvo pramąte.

"Vakarai ir Europa", pasakė de Gaulle, „pergyvena dar nematytą politinę krizę, prie kurios prisideda ir monetarinė krizė. Šios krizės nebus išspręstos, jei bus kludoma Prancūzijai ir Vokietijai, sveiklausiom ir pastoviausiom iš vakarų bloko valstybėmis susijungti, kad galėtų duoti pasiūlymų visam laisvam pasauliui."

"Tai nėra kalba apie Paryžiaus-Bonnos ašies sudarymą, kuria bandoma gasdinti. Tai, ką aš siūlau, nėra prieš nieką nukreipta, nei prieš mūsų sąjungininkus, nei prieš Sovietų Sąjungą. Kad neleidus Europai sugriūti, reikia pradėti nuo pradžios. Mesturime susitarti dėl plano, kurį pasiūlysiu savo partneriams."

MES NESAME vieni, - įspėjo de Gaulle.

Tuo jis nenorėjo daryti priekaištą užs. reik. ministrui Schroederiui, kuris visą laiką nuo kanclerio nesitraukė. Negalvojo de Gaulle, kad kas jį pasikalbėjimui klausytų už durų. Tuo tik jis norėjo parodyti, kad šiame dialoge dalyvauja jų partneriai, Londonas, Washingtonas ir net Maskva.

Nuo paskutinio pasimatymo su Adenaueriu gruodžio mėnesį daug kas pasikeitė. Pasikeitė ir pasitarimų tema. Svarbiausia pasikeitė Washingtono politika. Ne viename kokiame preciziškame taške, kaip Berlyno atžvilgiu, bet bendrai Amerikos politikos orientacijoje.

Diplomatiniai stebėtojai Washingtone aiškina, kad Amerika nori išlaikyti atominių ginklų strategijos ir kartu derybų su sovietais monopoliją. Washingtone netikima į atominio karo galimybę, tad norima šią padėtį išnaudoti spektakliškam deryboms su sovietais, kas leistų abiem didžiuliam valstybėms sumažinti karines išlaidas, jau ir taip sunkiai spaudžiančias pečius.

Bet Washingtonas nenorės, kad kas iš sąjungininkų kištųsi į tas derybas.

(vg)

ŽINIOS IŠ
VISUR

• Foy David Kohler, naujai paskirtas JAV ambasadorium Maskvoje, yra prityręs diplomatas, ne nuo šiandien susidūręs su Rytų Europos problemom. Jau 1946 m. buvo paskirtas su misija Maskvoje, kur iki 1949 m. būdamas išmoko rusų kalbą. Valst. Departamente F. D. Kohler yra laikomas ekspertu Sov. Sąjungos ir komunistinio bloko reikaluose.

• De Gaulle ir K. Adenaueris sutarė, kad Vokietijos ir Berlyno problemomis išsprendimui vienintelė išeitis yra visos Vokietijos apjungimas.

DIRVA

Nr. 78

Liepos-July 9, 1962

Cleveland, Ohio

Su 17 metų pavėlavimu...

LIEPOS 4 PROGA PREZIDENTAS KENNEDY PASISAKĖ UŽ ATLANTO SĄJUNGĄ. — JEI TOKIA SĄJUNGA BŪTŲ ĮSTEIGTA TUOJAU PO KARO VIETOJE JUNGTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJOS, PASAULIS ATRODYTŲ KITAIP. — ŠIANDIEN JOS KONKREČIAI SIEKTI VERČIA GALIMA JUNGTINĖS EUROPOS ŪKINĖ KONKURENCIJA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prezidentas J.F. Kennedy, kalbėdamas 186-tos JAV nepriklausomybės metinės šventės proga Philadelphiaje, pasisakė už glaudesnius ryšius su Jungtine Europa. Tie ryšiai turėtų privesti prie Atlanto sąjungos, o toji virsti visų laisvų - "tu, kurie jau yra laisvi ir tų kurie prisiekė kada nors tapti laisvais" - žmonių sambūrio branduoliu.

Reikia tikėtis, kad toks pareiškimas liks netikražiū retorikos

• William Faulkner, žymusis JAV rašytojas ir poetas, Nobelio premijos laureatas, mirė nuo širdies smūgio liepos 6 d.

• JAV vyriausybė oficialiai pranešė, kad nuimami suvaržymai Sov. Sąjungos piliečiams keliauti po JAV. Tuo pačiu JAV vyriausybė paprašė ir Sov. Sąjungą nuimti kelionių po jos teritoriją suvaržymus.

• Laikinoji Alžiro vyriausybė jau susidūrė su Maroko teritoriniais reikalavimais. Marokiečių kariuomenė yra užėmusi karinį postą 15 km. Alžiro teritorijoje.

• Didelio pajėgumo hidrogeno bomba buvo išsprogdinta Nevadoje.

• Naujoji Laos vyriausybė, savo "neutralumui" įrodyti, ruošiasi formaliai pripažinti ir užmegsti diplomatinis santykius su Rytų Vokietija ir Raud. Kinija.

• Formozoje sukelto nuotaukos dėl galimos Chiang Kaisheko invazijos į Raud. Kiniją tiek paveikė ūkininkus, kad gali nukentėti derliaus nuėmimas. Gyventojai kalba, kad rudenio jie jau būsia "ten", tai ką čia derlium besirūpinti...

• Sovietų šnipas Dr. Soblen, besigydas Londono ligoninėje, po nepasisekusio bandymo pabėgti į Izraelį, paprašė politinio pabėgėlio teisių, tuomi pratęsdamas kelionę atgal į JAV kalėjimą.

pavyzdžiu, bet JAV užsienio politikos siekiu, kurį Valstybės Departamento politikos vairotojai neišleis iš akių tvarkydami ir kasdienius užsienio politikos klausimus, nes kaip tik jų sprendimai Atlanto sąjungos įsikūnijimą gali priartinti ar nutolinti. Iš tikro, Atlanto sąjungos idėja nėra nauja, aiškesni protai apie ją jau svajoja nuo pat II did. karo pradžios. Jei ta kryptimi iki šiol nebuvo padaryta daugiau pažangos, dėl to kaltas ne tik europiečių, bet ir amerikiečių neprisiėmimas tokiom "vedybom", kartu ir viltis šiokią tokią tvarką pasaulio taikos išlaikymui įvesti per Jungtinių Tautų - U.N. - organizaciją. Tačiau tikėjimas U.N. nebuvo paremtas jokiais realiais faktais. Praktiškai žiūrint, ji duoda daugiau naudos sovietams negu amerikiečiams ar europiečiams. Jei vietoje U.N. tuoj po karo būtų sukurta Atlanto sąjunga pasaulis šiandien greičiausiai atrodytų kitaip, nes tai sąjungai nebūtų sunku prarasti savo valią.

Šiandien apie tą sąjungą daugiau realiai kalbėti priverčia kasdienio ūkinio gyvenimo reikalavimai. Iš karinio taško žiūrint, JAV šiandien galėtų susidurti vienos su Sovietų Sąjunga ir kaip tik ta aplinkybė kildu sklandesniam karinės apsigimimo sąjungos - NATO - veikimui. Amerikiečiai nori vien sau išlaikyti atominius ginklus ir sprendimą kada juos panaudoti, tuo tarp europiečiai, ypač prancūzai, nori patys turėti tokių ginklų ir laisvę juos panaudoti, bijodami, kad vieną gražią dieną jų interesai nesutaps su amerikiečių, kad tie ko gero galėtų susitarti jų - europiečių - sąskaiton su sovietais. Kad tokią galimybę išskyrus, NATO turėtų būti sutvirtinta politinė ir, kas svarbiau, ūkinė sąjunga, kuri NATO kraštus sulydytų į vieną ūkinį, politinį ir karinį vienetą iš kurio nebūtų niekam kelio atgal.

Praktiškai tokį idealą labai sunku pasiekti, nes atskiros valstybės ir tautos turi per daug skirtingų interesų, kurie užtemdo bendrą tikslą. Ir Kennedy liepos 4 d. nebūtų užsiminęs apie JAV nepriklausomybės apribojimą būsimo Atlanto sąjungos naudai, jei Europa nebūtų padariusi tokios ūkinės pažangos ir susivienijimo, kad ji gali tapti

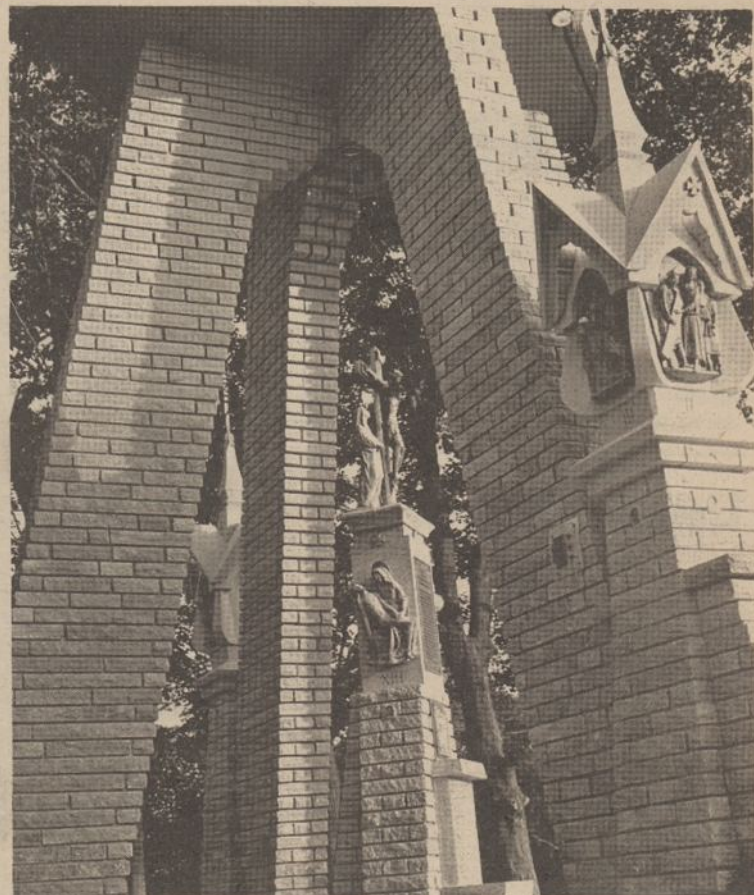
labai rimtu konkurentu JAV. Kaip tik tuo metu, kai prezidentas kalbėjo Philadelphiaje, Prancūzijos de Gaulle su Vokietijos Adenaueriu Paryžiuje tarėsi dėl Europos politinio suvienijimo. Tam tikslui pasiekti dar reikia nugalėti daug kliūčių, tačiau keliu į susivienijimą jau nueita taip toli - ūkiškai ir psichologiškai, kad nebegalima grįžti. To tikslo pasiekimas tėra tik laiko klausimas. Už tat paryžiškis Combat J.F.K. kalbą ir komentavo, kaip amerikiečių bandymą Atlanto sąjungą išvesti konkurencijos ir ko gero prekybos karo su Europos Bendrosios Rinkos valstybėm.

Čia tenka pastebėti, kad prezidentas Kennedy gali tuojau pat pradėti ir praktiškus žygius eiti prie Atlanto sąjungos idealo ūkinėm priemonėm. (Ūkiniai sumetimai ir materialinė nauda privėdė ir prie Europos vienybės.) Prezidentas gali prie to eiti, pasinaudodamas Atstovų Rūmų jau priimtu prekybos praplėtimo įstatymu (Trade Expansion Act), kuris prezidentui duoda iki šiol nė vieno jo pirmatakinio neturėtas plačias teises savo nuožiūra tvarkyti ir nustatinėti muitus. Būdinga, kad tą įstatymą Atstovų Rūmai priėmė imponantiškai 298 prieš 125 balsus dauguma ir už jį buvo balsuojama nesilaikant partinės disciplinos: 44 demokratų pasisakė prieš, tačiau juos atsėvė 43 respublikonai balsuodami už. Nėra abejonės, kad tas įstatymas praeis ir per senatą.

Po to seks įvairiausių kasdienių problemų ir klausimų sprendimas, kuris reikalaus nemažo galvosūkio. Vienas iš tokių pavyzdžių yra piniginių klausimų. Šiandien yra taip, kad Amerikos piliečiai negali iškeisti savo turimą dolerių į aukšą, tačiau užsienio piliečiai gali tai padaryti. Rezultate, JAV aukso atsargos smarkiai sumažėjo. Tokia situacija buvo pateisinama, kol Europos valstybės nebuvo atsistojusios ant kojų, šiandien tačiau jau reikia įsikišti kitokio sprendimo, galvoti apie dar glaudesnę negu iki šiol visų Atlanto valstybių emisijos bankų bendradarbiavimą. O kiekvienas sėkmingas sprendimas ūkinėje srityje yra žingsnis į priekį ir į politinę vienybę.

Lietuvių Fondas yra visų lietuvių

Pradėjus Lietuvių Fondą organizuoti, spaudoje ir privačiai buvo aiškinamasi, kaip šį darbą geriausiai atlikti. Buvo tada ir entuziastiškų ir pesimistiškų pasisakymų. Ir tai lietė daugiausia Fondo telkimo būdus, o ne jo naudingumą, jei jis būtų įsteigtas. Panašūs dalykai dėjosi pvz. ir dėl Liet. Enciklopedijos, o

Ne vienas vasarotojas, lankdamasis gražioje Maine valstijoje, kurios gamta primena Lietuvą, ir sustojęs pasisėdinti lietuvių pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte, buvo sužavėtas originaliom arch. J. Muloko pastatytom ir skulptoriaus V. Kašubos darbais papuoštomis stotimis.

Vyt. Maželio nuotrauka

KASMET IŠVILIOJA IŠ LIETUVOS
ŽMONIŲ 375,000 RUBLIŲ ...

Ilgą laiką bolševikai loterijas smerkė, nes laimėjimas loterijoje juk pajamos ne iš darbo -- tai savotiška spekuliacija. Kitokia spekuliacija tebėra oficialiai smerkiama ir net priešokomis persekiojama (nors vistiek plačiai praktikuojama). Bet loterijos srityje prieš kiek laiko buvo nusileista žmonių palinkimui bandyti išlošti, ir nutarta pasinaudoti taja žmonių silpnybe valstybės biudžetui papildyti. Pradėta du kartus kas metai organizuoti pinigines-daiktines loterijas. Jas organizuoja respublikinės finansų ministerijos, pelną dalinasi respublikos su visosąjunginiu išdu. "Dalinasi", žinoma, taip, kaip centrinė valdžia nustato. Tokia loterija dabar kas pusmetis vyksta ir Lietuvoje.

Kas pusmetis Lietuvoje išplatinama bilietų už 375,000 rublių. Pusė tos sumos išleidžiama laimėjimams, kita pusė lieka išde. Bilietai po pusę rublio, taigi susigundyti gali ir mažai pinigų turintieji. Bilietų iš viso 750,000. Laimėjimų iš viso 108,850, tai yra, laimi truputį daugiau kaip kas septintas bilietas. Laimėjimų dauguma (beveik 106 tūkstančiai) piniginiai, nuo 5 iki 50 rublių, bet 2815 laimėjimų yra daiktiniai. Daiktai -- prekės labiausiai vilioja loterijos bilietų pir-

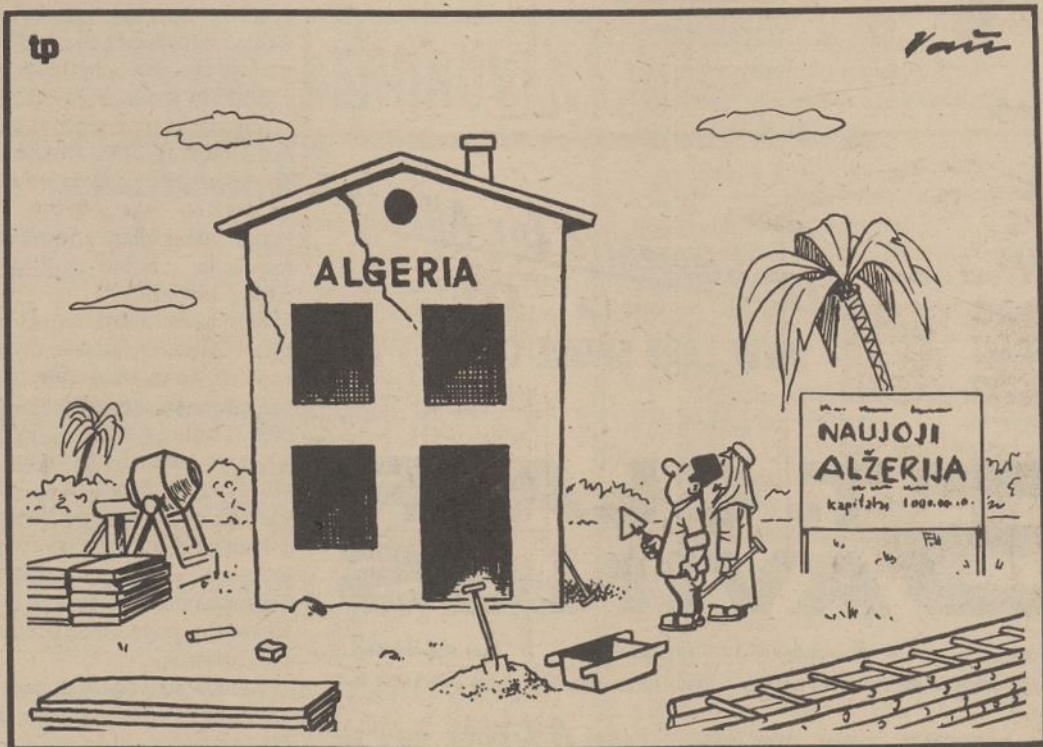
kėjus, kadangi tuos dalykus šiaip jau už pinigų nusipirkti esti nelengva. Pigiausias daiktinis laimėjimas -- skėtis, 7 rubliai. Brangiausias -- automobilis "Moskvič", 2,500 rublių, bet jis pastarojoje loterijoje tebuvo vienas visai Lietuvai... Dvi tokios loterijos kasmet sovietiniam išdui duoda 375,000 rublių pelno.

KAIKURIOS REIKMENŲ KAINOS LIETUVOJE

Skelbdama loterijų laimėjimus, bolševikinė valdžia nurodo ir laimimų daiktų piniginę vertę -- kainą. Jei kam laimėtasis daiktas nereikalingas, laimėtojas gali atsiimti laimėjimą pinigais. Iš tų skelbimų matyti kaimurių reikmenų kainos. Tik, žinoma, tos kainos ne viską pasako, nes prekių pavadinimuose nematyti jų kokybės. (Panašiai, kaip ir su butų kaina: didžioji dauguma, kad Lietuvoje dabar žmonės labai pigiai temoka už butus, bet "pigumas" atsiduria visai kitose šviesoj išsiaiškintus, koki yra tie pigieji "butai").

Visdėlo ir tos kainos šį tą sako, nepamirštant, kad tarnautojų bei darbininkų atlyginimai svyruoja daugiausia tarp 30 ir 90 rublių per mėnesį (2 rubliai už darbo dieną vidutinis uždarbis), nors aukštoji pareigūnų klasė gauna ir du, ir tris šimtus per mėnesį, o kaimas net ir daugiau. Šie, tačiau, yra nebūdingos išimties. Vidutinis darbininkas ar tarnautojas už mėnesio uždarbį gali nusipirkti 7 ar 8 skėčius, o "Moskvičiui" uždirbti jam reikia atidėti visą savo normalų uždarbį (pragyvenant iš ko kita) apie ištisus ketverius metus. O "Moskvičiui" tačiau nepilysvysta net standartiniam "Chevroletui", kurį Amerikos vidutinis darbininkas ar tarnautojas gali įsigyti už šiek tiek mažesnę dolerių sumą, nei 2,500, kurią jis uždirba maždaug per pusmetį.

Štai tos kaimurių kitų reikmenų kainos: motociklas -- 550 rb., motociklas su priekaba -- 770 rb., šaldytuvas "Oka" -- 210, šaldytuvas "Saratov-2" -- 150, pianinas -- 526, televizijos imtuvas -- 210, radijo imtuvas su plokštelių disku -- 126, rekorderis -- 190, akordeonas -- 158, stalas -- nuo 26 iki 120, spinta -- 90, bufetas -- 85, skalbimo mašina (kokia!) -- 90, dulkių siurblys (koks!) -- 44, kojine suvamoji mašina -- 87, rankinė suvamoji -- 58, foto aparatai -- nuo 13 iki 70, austas kilmis (žakardinis) -- 120 (kokybė, dydis?), vyriškas vilnonis megztinis -- 20 rb., moteriškas žaketas -- 25, vyriškas laikrodis "Uran" -- 25, moteriškas laikrodis "Zvezda" -- 28, moteriškas auksinis laikrodis -- 83, motorinis dviratis -- 180, laikrodis žadintuvas -- 7.50, elektrinis skutiklis -- 22.50, staltiesė -- 7.50, elektrinis ventiliatorius -- 10, spinningas su špule -- 15, piniginė -- 3.50 ir tt.

Jau plyšiai?...

(Nukelta į 2 psl.)

RYTŲ EUROPOS TRAGEDIJA (15)

JAU TEHERANE NUSPRESTA

Rusiškos sostinės gatvėse siauriau šaltas rudens vėjas. Pasisitę apsiaustų apikaklės, žmonės skuba, nežvelgdami vienas į kitą. Pilki jų veidai, išvargę. Žmonės kenčia sunkų karą su maisto stoka ir labai ilgomis darbo valandomis.

Jau daugiau kaip trejus metus rusų kareivis vakarų fronte kariauja su vokiečiais. Hitlerio invazinės armijos atstumsos milžiniškais mūšiais. Lenkijos gilumoje stovi raudonosios armijos divizijos. Tačiau pergalė dar nepasiekta.

Bet už storių Kremliaus sienų nuožmūs ir atkaklūs tirionai planuoja tolimesnę ateitį. Jie jau kala grandines, kuriomis numato sukaustyti Rytų Europos tautas.

1944 spalio 13.

Lyg akmeninės statulos stovi rusų sargybiniai su skersai krūtinės kabančiais automatais prieš sovietų užsienių reikalų ministerijos, kurios viduje vyksta lemiamos derybos.

Prie žalio konferencijų stalo akimirka su įraudusiais pakaušiais sėdi britų premjeras Winston Churchill ir Amerikos pasiuntinys Harriman. Ir išblyškusi veidu žvelgia į juos lenkų egzilinės vyriausybės premjeras Stanislaw Mikolajczyk. Jo mėlynos akys, atrodo, klausia:

- Bet tai juk nėra tiesa?

Sovietų užsienių reikalų ministeris Molotovas prieš porą akimirkų paskelbė labai nemalonią žinią:

- Man atrodo, kad čia esantiesiems reikia priminti, jog prezidentas Rooseveltas jau Teherano konferencijoje pareiškė visišką pritarimą Curzono linijai, kaip Lenkijos-Sovietijos sienai ir tai jis laikė teisingu sprendimu (J. Ciechanowski, Vergeblicher Sieg

Zuerich, 1948).

Atstovas tautos, dėl kurios nepriklausomybės Anglija įstojo karan, nežino, kad didžiosios vajstybės jau yra nusprendusios būsimosios Lenkijos sienas, visai nepasiklausdamos tos tautos atstovų nuomonės arba neatidėdamos to klausimo sprendimo plebiscitu po karą.

Tiesa, Churchillis jau nekartą vertė premjerą Mikolajczyką pripažinti Stalino reikalaujamą Curzono liniją rytine Lenkijos siena, tačiau ūkininkų vadas Mikolajczyk vis dar tebetikėjo galėsiąs susitarti.

- Man atrodo, - tęsia Molotovas su neslepia ironija, - kad Mikolajczyk to nežinojo ir vistebėbejojo Amerikos laikysena šiuo klausimu (citata iš ten pat).

Ir kreipdamasis į nustebusius vakarų atstovus, sovietų užsienių reikalų ministeris prašo nuneigti jo pareiškimą, jei jis neatitinkas tiesą. Kambaryje kelias sekundes įsiviešpatauja slogi tylą, paskui Churchillis ir Harrimanas papurto galvas. Jie turi patvirtinti, kad tai yra tiesa.

Winstonas Churhillis kitą dieną anglų užsienių reikalų ministerio Edeno akivaizdoje bando dar kartą perkalbėti Mikolajczyką, kad tas pripažintų Curzono liniją.

- Kokias aš tad turiu garantijas, kad likusios po tokio išpardavimo Lenkijos dalies nepriklausomybė bus respektuojama? - skeptiškai klausia lenkas.

Anglija ir Amerika garantuosiančios Lenkijos nepriklausomybę, užtikrina Churchillis tokiu gestu, kuriuo bandomas išreikšti pasitikėjimas. Mikolajczykas tik papurto galvą:

- Teritorinius klausimus turi išspręsti pati tauta. Churchillis įniršta.

- Dėl lenkų savitarpinių kovų aš neileisiu kelti pavojų visos Europos taikai, - surinka jis. - Tamsta esi bukagalvis, Mikolajczykai! Tamsta esi visiškai pamišęs! Jei tamsta nepriimsi tų sienų, būsi visiškai išjungtas iš politikos.

Mikolajczykas karčiai atsako: - Dabar jau žinau, kad Lenkijos likimas buvo užantspauduotas Teherane.

- Išgelbėtas buvo! - sušunka Churchillis, išskleisdamas rankas. - Rusai užplūs tamstos kraštą ir likviduos tamstos tautą. Jūs stovite sunaikinimo pakrašty!

Tuščiomis rankomis grįžta Mikolajczykas į Londoną. Jis negalėjo iš sovietų iškovoti jokių nuolaidų.

1944 lapkričio 24 jis pasitraukia iš ministerio pirmininko pareigų. Jo įpėdiniu tampa socialistų vadas Tomas Arciszewski, atkaklus sovietų priešininkas. Bet lenkų egzilinė vyriausybė jau tėra tik vaiduoklis. 1945 sausio 5 sovietai Lenkijos vyriausybę pripažįsta Liublino komiteta.

Rytų Europos tautoms tomis desperatiškomis dienomis vis dar tebesitikint pagalbos iš Vakarų, ypač Jungtinių Valstybių paramos, Rytų Europos skyriaus vedėjas valstybės departamente, ponas Durbrow, pareiškia lenkų pasiuntiniui Ciechanowskiui:

- Pone pasiuntiny, atrodo, kad tamsta turi perdėtą nuomonę apie JAV galią. Tamsta nusivili. Amerika nėra pakankamai galinga, kad galėtų savo valią primesti Sovietų Sąjungai (cit. ten pat).

Taip tuščiais pareiškimais lieka visi pažadai dėl Lenkijos nepriklausomybės. Stalinas jau gerai žino, kad Vakarai neiš karan dėl Lenkijos nepriklausomybės

dar kartą, kaip tai padarė 1939 metais, ir jis žino, kad iš Londono bei Washingtono tereikės laukti nereikšmingų protestų, kai jis toliau vykdys velnišką planą visai Rytų Europai pavergti.

Lietuvoje...

ESTIŠKA KAVINĖ KAUNE

Kaune (Laisvės alėjos ir Savanorių plento kampe) atidaryta nauja kavinė, pavadinta T a r t u vardu. Vidujinis kavinės įrengimas ir išpuošimas atliktas estų liaudies meno motyvais, Tartu miesto būdingaisiais vaizdais, bet drauge ir modernintu stilium. Projektavo ir atliko lietuviai ir estai dailininkai bei architektai. Numatoma, kad ir Tartu mieste, Estijoje, netrukus būsianti atidaryta panašiu principu įrengta kavinė K a u n a s.

LENKAI IR JAPONAI LANKĖSI VILNIUJE

Birželio gale ir liepos pradžioje Vilniuje lankėsi Varšuvos operetės teatras ir rodė tris operetes, visas vakarietiškas. Pirmoji — J. Lavinos - Swiętochow s k i o "Panna Vodna", parašyta prieš II pasaulinį karą apie lenkus emigrantus, grįžtančius iš Amerikos Lenkijon (veiksmas vyksta laive "Panna Vodna"). Gi operetė daugiausia priartinta prie dabartinių laikų, nes pats tekstas ir net muzika "perredaguota". Kita rodyta operetė — K. Millokerio

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit) • Editor - in - chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

P r e n u m e r a t a m e t a m s : \$10.00. Laikraštis išleina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis. Numatoma, kad ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laiškus, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Grand Opening....

GREATER CLEVELAND'S

**NEWEST and FINEST
Neighborhood
SAVINGS ASSOCIATION**

•

26000 LAKE SHORE BLVD.

Grand Prize Drawing... NO OBLIGATION WHEN YOU REGISTER

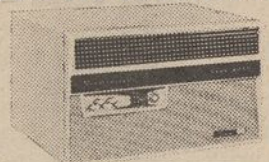
At Any of Our 4 Offices...

DRAWING TO BE HELD AT LAKE SHORE OFFICE—9:30 A.M. TUESDAY, JULY 17

**1st PRIZE - General Electric
Book-Shelf FOOD FREEZER**

13.7 Cubic Foot Food Storage. Many desirable features, including book-shelf design for easy access to entire contents. One year warranty, and a three year spoilage warranty within 48 hours of breakdown or power failure.

**2nd PRIZE - Westinghouse
ROOM AIR CONDITIONER**

A deluxe air conditioner which features air-jet vanes, push-button controls and adjustable thermostat. Cools and dehumidifies large room. Adjustable mounting kit included for easy window installation.

**3rd PRIZE - General Electric
Mobile
Maid
AUTOMATIC
DISHWASHER**

Has automatic retractable cord, quick-loading racks for service for 12, handles-up silverware basket, power shower, and many other features. No plumbing required.

Five 4th PRIZES - General Electric AUTOMATIC CAN OPENERS
Opens cans quickly, at a touch, with power piercing action. Easy to clean stand. Can cover is automatically removed with built-in magnet.

Five 5th PRIZES - 52-Piece Sets of INTERNATIONAL SILVERPLATE in Mahogany Chests

Service for eight includes dinner knives, forks, soup spoons, teaspoons, salad forks, table spoons, butter knife and sugar spoon.

Five 6th PRIZES - 6-Piece Fibre Glass HOSTESS T-V TRAY SET
Rich gold and black antique key and coins on white fibre glass with silver flecks. Six-piece set of 4 tray tables, roll-a-rock and hostess cart. Folds to stand as decorative unit.

Twenty-Five 7th Prizes - Kodak Hawkeye FLASH CAMERA OUTFITS
Kodak's newest snapshot camera with built-in flash holder, plus clip-on neck strap, 6 flash bulbs, 2 batteries, 1 roll Verichrome Pan and illustrated instruction manual.

You Are Invited to Help Us
Celebrate at Any of Our
4 Offices •• THROUGH
JULY 16, 1962

**SAVE
SAFELY**
and take your choice of these
FREE GIFTS

... when you deposit \$50 or more
in a New or Existing Savings Account.

1 GAL. THERMOS JUG
This "Vagabond" jug by American Thermos has Fiberglass insulation and enameled steel construction with shoulder spout for easy pouring.

SET OF 8 TUMBLERS
Anchor-Hocking "Festive" 12-ounce heavy base tumblers are richly decorated in 22-K gold. Packaged in attractive gift box.

CAR-ROBE BLANKET WITH CASE
An attractive multi-colored plaid blanket for beach, sports, lawn or home use. 72" x 54" in convenient carrying case.

PORTABLE CHARCOAL GRILL
Nickel-chrome finished grill and demountable legs with black enamel firebox. This Nelson charcoal grill is well reinforced for durability.

(ONE TO A CUSTOMER)

Free Souvenirs for All...
at the
NEW LAKE SHORE OFFICE

**ST. CLAIR
SAVINGS**

Main Office: 813 EAST 185th STREET • St. Clair Office: 6235 ST. CLAIR AVENUE • Euclid Office: 25000 EUCLID AVENUE • Lake Shore Office: 26000 LAKE SHORE BLVD.

ALL SAVINGS DEPOSITED THRU JULY 16th .. EARN 4% FROM JULY 1st

LVS Ramovė pirmas dešimtmetis

Metraštinis apimęs Ramovės veiklą nuo 1950 iki 1960 metų rūpestingai dėsto visa tai, kas ramovėnų atlikta įmanomomis sąlygomis plačiame pasaulyje šlapus komunistinių uždangų. Kruopščiai surankiota faktai, datos, papročiai, tradicijos, jautriai apibūdinta svarbios iškilmės, kilnūs darbai, patriotizmui ugdyti bei brolybei skatinti visada turint prieš akis galutinį tikslą - laisvą Tėvynę. Užsimojimais platus, redagavimas atidus, darbo įdėta labai daug ne tik redaktoriaus A. Rėklaičio pastangomis, bet ir gausių bendradarbių iš įvairių grandžių grandelių nuo Chicago iki Australijos.

Leidinyne neatrodo oficialiai ar dokumentiškai sausokas. Skaityti bus įdomus kiekvienam lietuviui, kad ir ne kariui, o dar labiau jaunimui.

Iš sąjungos istorijos aiškėja, kad iniciatyva tai sąjungai kurti buvo gimusi dar Vokietijoje 1948 metais. JAV-se gi, kiek persitvarkiusi, Ramovė dabar turi 20 skyrių, iš to skaičiaus 7 skyriai - sveturi. Centras - Chicagoje.

Nors ne visur vienodas entuziazmas bei energija lydi vadus ar narius, bet dešimtmčio vaisiai už savo kalbą. Paminėtini bent kairie: Laisvės Kovų muziejus, Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas, Žalgirio mūšio minėjimas, atkurtos Lietuvos kariuomenės metinių sukakčių minėjimai, Kario žurnalas, vėliavos, sąjungos narių ženkleliai sąjungos susijungimo su Amerikos Lietuvių Legionu klausimas, tautinių dalinių klausimas, savišalpa, suvažiavimai, laiškai bei memorandumai, statutai, bendra raščiai ir t.t.

Vienas knygos skyrius pašvęstas Lietuvos D.K. Birutės karių šeimų moterų draugijos daugiau ar mažiau gretimiems veiksmaams atvaizduoti. Apžvalga irgi nuodugni, rimto įsigilinimo ir puikių akiračių.

Metraštinio apimtis didoka, kietais viršeliais, kaip ir dera metraščiui. Jeigu būtų mažesnis turėtų būti pasiekęs 700-800 puslapių. Titulinis dail. A. Beleskos puslapis labai didina vidinę leidinio prasmę. Santūrus ir visdėlio žadinas pasitikėjimą. Nuotraukų, dokumentų nuorašų ir fotokopijų apstu. Teksto derinimas su iliustracijomis puslapiuose visai tinkamas, nors ir be pretenzijų į originalumą.

Kalbos stilių galima vadinti raportiniu arba paskaitiniu, bet kažin, ar kuris kitoks stilius labiau tiktų tokiam kūriniui? Be to, re-

"Studentas elgeta", iš klasišinių Vienos operėčių, parašyta 19-me šimtmečiuje, o trečia — Offenbacho "Paryžiaus linksmybės", irgi 19-to šimtmečio. Lenkai iš Vilniaus išvyko į Maskvą.

Japanai lankėsi Vilniuje ir Kaune (Filharmonijoje ir Sporto salė). Tai įvairenybių (varietė) teatras su... džazo orkestru. Taip, japonams tarpininkaujant, vilniečiai ir kauniečiai pamatė bei išgirdo ir kaitę amerikietiška...

Korektūros klaidų žymiai daugiau. Štai pavyzdžiai: 52 psl. po nuotrauka "... tautiniais rūbais pasipuošusios" - kas? nebaigtas sakiny, 233, 301, 308 puslapiuose ties nuotraukomis prierašai, nurodą momentus bei pavardes, supainioti, 327 psl. ta pati birutietė vienoje nuotraukoje vadinama M. Tamulevičienė, kitoje - M. Tamulienė, smulkesnių klaidų žodžiuose ir praleistų kablelių perdang.

Šiaip iš esmės leidinyje vertinimas palankiai. Nuosirdžiai rekomenduojame kiekvienam į jį įsigyti. Jo vaidiniai, mintys ir nuotaikos vilioja į vienybę ir tartum maloniomis spinduliais apšviečia sveiką mūsų garbingos kariuomenės dvasią ir didvyrišką ryžtumą.

Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovės pirmas dešimtmetis 1950-1960. Išleido Lietuvių Veteranų Sąjunga "Ramovė" Chicagoje 1962 Maironio metais. Spaudė Vi Vi spaustuvė Chicagoje. Tiržas 700 egz. 353 psl. Kaina nepažymėta. Garbės prenumeratorių net 239.

Vladas Brazulis

SKAUTŲ VYČIŲ REZOLIUCIJA

Mes, Atlanto Rajono skautai vyčiai, suvažiavę į sąskrydį, kreipiamės į sąmoningąją lietuvių visuomenę, ragindami ją imtis didesnės akcijos prieš komunistinį judėjimą ir to judėjimo akus pasekėjus. Ypatingai raginame skautišką jaunimą apsišviesti apie komunizmą, naudojant objektyvius šaltinius, ir, taip apsišarvavus, veikti amerikiečių visuomenę, universitetų studentus ir valdžios organus laiškais ir kitokiomis priemonėmis, raginant aktyviai kovoti prieš komunizmo pavojų.

SOVIETŲ IMPERIJOJE NERAMU

Užsienio spaudoje pastebėtas nesiderinimas kai kurių Chruščiovo pareiškimų ir Izvestijų — sovietų vyriausybės oficiozo — tono vertia galvoti, kad Kremliuje vykstanti kova dėl įtakų nėra pasibaigusi. Tai rodo, kad Chruščiovo rankose valdžios pavaldys tampomas į šonus ir niekas negali tvirtinti, kuriuo keliu pasuks tarškantis sovietų politinis vežimas.

Nelengvos dienos laukia sovietų imperijos valdovus, kas jie bebūtų. Nes jau ir State Departamento "laukti ir stebėti" politikos šalininkai pastebėjo puvimo ir byrėjimo ženklus.

Kiek pačioje Sov. Sąjungoje įvykių eiga daugiau stebima iš Chruščiovo žestu, vieno kito posakio ir iš aiškiai visų matomų ūkinių sunkumų, tos imperijos periferijose įvykiai rodo, kad jei ne birėjimo, tai jau trupėjimo ženklai nebegalimi nusišlėpti.

Štai U.S. News and World Report liepos 9 d. numeryje sakoma, kad ir Kubos vyriausybės kontroliuojamoje spaudoje, radijo ir televizijos programose žmonės galėjo daug ko pastebėti.

Televizijos programose kubiečiai galėjo matyti kariuomenės dalinius, tankus ir artileriją, žygiuojančius malšinti Matanzas provincijos kontrarevoliucionierių. Birželio mėn. Kubos prezidentas Osvaldo Dortico's turėjo viešai pareikšti, kad gyventojams patiems "nesusitvarkant" su sukilėliais, juos "sutvarkysianti" kariuomenė.

Neslepama, kad buvo sušaudyti cukraus pramonėje pasireikišią sabotажininkai.

Skelbiama taip pat, kad antivalstybinių nusikaltimų laikoma platinimas ir skaitymas anti-Castro laikraščių, nelegalus apsigyvenimas namuose (neįsiregistravus) ir pan.

Ir visi tie faktai skelbiami Kubos vyriausybės. US News ir World Report dar priduria, kad kubiečiai turį dar ir kitų šaltinių, kad pamačius ir sužinojus apie komunistinės vyriausybės rūpesčius ir negalavimus — tai jų pačių ausys ir akys, nuo kurių nepaslėpsi žemyn slenkančio gyvenimo lygio ir žmonių nepasitenkinimo.

Dažniau ir dažniau pasitvirtinant žinioms apie karinius susidūrimus su sukilėlių daliniais, lieka klausimas, ką JAV darytų sukilimui išsiplėtus po visą kraštą...

Rytų Vokietijoje buvo pakeista eilė vyriausybės narių, įvestas vicepremjero postas, tikintis, kad naujieji veidai geriau sugebės išsinarplioti iš nuolat didėjančių ir augančių ekonominių sunkumų. Vieši teisimai ir didelės baudmės pagautiems bėgliams ir Vakarus bando atbaidyti žmones nuo desperatinių žygių, siekiant prasižverti pro Berlyno tvorą. Rytų Vokietijos ūkinė būklė, atrodo, privertė ir Chruščiovą keisti toną Berlyno klausimu. Politinė įtampa Berlyne dar labiau apsunkina Rytų Vokietijos būklę, komunistų vyriausybei nesivaržant net kreiptis į Bonną pagalbos.

Žmonių kantrybė baigia išsekti, klausantis šūkių apie "Amerikos pralenkimas" ūkinėje kovoje. Kantrybės netekimas veda į desperaciją.

Kyla klausimas, o kur kreiptis pagalbos? Į Urundį ar į Ruandą?

DIDŽIAI GERBIAMAS DIRVOS REDAKTORIAU!

Nuosirdžiai dėkoju, kad nepaisant karšto oro ir kitų nepatogumų, atvykot į mano suaktyvių vakariene.

Dėkoju taipgi už gerą man parinktą dovaną. Šito albumo aš neturėjau. Dabar nuolat žiūriniu ir džiaugiuosi.

Nemažesnis ačiū taip pat už tokį gražų redakcinį straipsnį.

Tą vakarą buvau taip sužadintas ir visokių prakalbų sugraudintas, kad likau, kaip reikia, nepadėkojęs visiems svečiams, savo atvykimu mane pagerbusiems.

Todėl prašau priimti mano gilią dėkingumą ir pagarbą Jums, o taipgi ir visiems Jūsų padėjėjams Dirvoje.

Aš ir anksčiau sakiau ir dabar kartojau, kad, kol gyvas būsiu, liksiu ir toliau Dirvai ištikimas talkininkas.

J. Lietuvinkas,
Baltimore, Md.

NESU DAILININKAS...

Dirvoje š.m. birželio 27 d. įdėta dailininkų atsilankiusių į K. Zapkaus parodą fotografiją. Tarp kitų dailininkų ir mano pavardė buvo pažymėta kaip dailininkas.

Šiuo pareiškiu, kad nesu dailininkas, bet kaip IX-tos Lietuvos Dienos Windsore pirmininkas, lankiausi Chicagoje ir turėjau pasitarimus su dailininkais dėl organizuojamos dailės parodos Windsore.

Mykolas Kizis
Windsor

KLAUDŲ ATITAISYMAS

Aprašant poeto St. Santvaro 60 m. gimimo ir 40 m. kultūrinio darbo paminėjimo sukaktį, įvyko kai kurių netikslumų, kuriuos norime atitaisyti.

Po lietuvių rašytojų ir poetų nuotrauka dalyvavusių pagerbime pažymėta: Mykolas Vaitkus, turi būti - kan. Mykolas Vaitkus, rašytoja: M. Girnius, turi būti dr. J. Girnius, rašytoja: inž. Galinis, turi būti - inž. Z. Gavelis.

Detroito Gabijos tunto skautės stovyklavusios Šventragio stovykloje. Dešinėje stovi vadovės Arkočaitienė ir Pečiūrienė.

LIETUVOS STATUTŲ KLAUSIMU

DR. J. DEVEIKĖ

Nuo praeitų metų pradžios tilpo, palyginus, daug straipsnių apie Lietuvos Statutus tiek mūsų, tiek svetimojoje spaudoje. Tikrumoje daugiausia susidomėta pirmuoju, t.y. 1529 m. Statutu, kurio tekstas buvo 1960 m. Minske, Akademijos išleistas. Iš lietuvių esančių laisvame pasaulyje pažymėtina P. Krivicko recenzija, tilpusi viename JAV mokslo žurnale ir keletas p. Dainausko straipsnių, prisistatančio per juos, kaip tų tekstų žinovų, o lygiai ir trumpos reportažinės žinutės, kurios skelbė tai ką jis yra padaręs ar padarysias.

Tik aš vis tylėjau, nors III-jo Statuto didesnė dalis išversta į prancūzų kalbą buvo persiusta į JAV jau 1958 ir deponuota saugiose rankose. O Pirmojo Statuto tekstas 1960 m. rudenį išverstas, porą kartų patikrintas ir suprančių juristais, kurių vienas net moka slavų kalbas, perdiskutuo-

tas, atrodė tiek paruoštas, spausdinimui, kad tų pat metų spalį mėnesį būdamas Vasario 16 gimnazijoje, pažadėjau gimn. jauniui: neužilgo pasirodys ir vertimas lietuvių kalboje ir tas darbas bus skirtas mano buvusiems mokiniais. Nors nuo to momento visas mano laikas ir jėgos buvo skirtos tam nedideliui nepilnų šimto pusl. tekstui nagrinėti vis dar nesimato greito galo, nes viskas, kas kitų, net ir mano, iki šiol buvo padaryta, neatitiko istorinei realybei, kurioje tas Statutas atsirado. Todėl aš nedrįsau net dienraštinėje spaudoje rašyti, o ką bekalbėti apie specialiąją.

O jeigu prie viso to pridėsiu, kad po dviejų fakultetų užbaigimo, o tas nebuvo vakar, ir pašventus vien Statutų tekstui surasti aštuonerius geriausio protinio gebėjimo ir darbštumo metus, vis nedrįsau net dienraštinėje spaudoje tuo klausimu prabilti, tai nieko nuostabaus, kad tiems, kurie mėgsta pigius efektus, arba tiems, kurie iš viso menkai tenusimano apie šio darbo neišbrendamus sunkumus, gali labai įtikinamai skambėti tvirtinimai, kad tai beviltiškas dalykas, per ilgai tęsiama, nemokama dirbti, neturima sistemos, vienu žodžiu nepajėgiama. Tėbūnie taip.

Bet tada kodėl? Kodėl gi? Nepriklausomos Lietuvos laikais, geriausio ir techniškai ir mokslininkai veikalas - III Lietuvos Statutas, autorius prof. Lappo, man kaip savo mokinei, dar prieš to veikalą pasirodymą tvirtino, kad pradėjo apie tą darbą galvoti lygiai prieš trisdešimt metų.

Toks tvirtinimas man tada atrodė neįtikėtinas. Bet to veikalas įžangoje (VII psl.) prof. Lappo rašo, kad nuo 1912 metų pradėjus tą darbą rimčiau ruošti. Jo antrasis ir paskutinis tomas išėjo 1939 m.

Bet jeigu kritiškai su tuo veikalu susipažinsime, tai pastebėsime, kad jis susideda iš dviejų dalių. Pirmoji (1064 psl.) yra skirta tik sąlygoms nušviesti, kuriose arba dėl kurių III Statutas atsirado. Gi antroji dalis yra niekas kitas kaip pats Statuto tekstas, tiesa kritiškai ir pavyzdinčiai išleistas, suradus tik vieną kablelį dėl kurio nesutikčiau, bet kas žino, jeigu jaučiau su profesoriumi pasikalbėti, gal jis mane ir įtikintų, kad taip turėjo būti. Jokio paaikškinimo, jokios pastabėlės antroje dalyje nėra, išskyrus Statuto jam žinomų rankraščių aprašymą.

Vadinasi didelio, labai didelio mokslininko, daugelio didelių veikalų autoriaus antroji gyvenimo pusė buvo veik išimtinai paaukota Statuto atsiradimo istorijai ir jo tekstui paruošti. Apie patį tekstą, jo genezę, nežodžio. Ir kai dar jaunatviškame užsidegime ir mokslo darbo neprityrime paklausiau jo:

"Profesoriau, kodėl gi Tamsai prie Statuto teksto neparašėsi indekso?" Reikėjo pamatyti jo nustebimą, jo nuliūdimą, pagaliau išgirsti jo balso toną.

"Mano gyvenimo tam neužteks." Ir niekas mūsų Metrikos taip nepažinojo, kaip jis.

"Profesoriau bet juk tamsta dar gyvensi dar, na, sakykim, dešimt, penkiojų metų". Tai buvę 1936 m. vasarą (mirė 1944 gruodžio 24 d.).

"Ne, net jeigu ir dešimties metų gyvensiu, ne, neužteks." Pajutau, kad labai jį įskaudinau, kad gal labiausiai analfabetiškai sakini savo gyvenime pasakiau, bet vis dėlto šitoks jo atsakymas man atrodė juokingas ir tiek.

O dabar, kai žiūriu atgal vis prisimindama šį mūsų pasikalbėjimą, vienas tėra aišku. Kuklus, per daug kuklus buvo prof. Lappo, taip atsakydamas.

Tai supratau, kai vykdydama jo moralinį testamentą, nuo pat at-

vykimo Paryžiu po karo (1945. IX. 15 d.), visą dėmesį ir visas jėgas skyrčiau mūsų valstybės teisinei konstrukcijai išaiškinti, o tuo pačiu ir visai mūsų teisei pažinti, ir Statutų indeksų medžiagai rinkti.

Vis dar pasitaiko kad kuriai vienai sąvokai surast, reikia knygas iš labai toli užsakyti, arba ištisai visą tomą dėl kelių eilučių perskaityti, nes XIX-jo amžiaus Rytų Europos literatūroje pasitaiko ir tokių veikalų, kurie turi vieną skyrių be poskyrių. Ir tuo pačiu neturi ir knygos gale "turinio" nes nereikalingas.

Tai medžiagai protingai išrinkti yra reikalingas net mokslinis pasiruošimas, bendra kultūra, bet ir neišsivaizduojamas valandų skaičius, t.y. sugebėjimas nuosekliai prisėsti, kas, be vidinės darbo disciplinos, yra visai neįmanomas dalykas. Ir reikia ne tik taip su darbu suaugti, kad jis taptų lyg antras aš, bet susiliesti su nagrinėjama epocha taip, kad dėl jos ir istoriją pamiršti, taip kaip buto savininkas, kuris pamato savo baldus tik tada, kada jie neįprastoje vietoje stovi. O būtinumas, man taip savita, mechaninę atmintį prarasti, ir mažų mažiausiai per tą laiką užpildyti apie dvidešimtis penkis tūkstančius lapų, kurių dalis buvo iš abiejų pusių taupymo sumetimais prirašyta tepadeda suprasti, kodėl aš net ir sekmadieniais dažnai poilsio nepažinojau ir į laiškus ne visad atsakydavau, o kas besuskaitys kiek valandų taip miegų kiekvienam keliautojui kelionių metu yra bibliotekose praleista.

Dirbau, kartais labai sukanus dantis. Ir vis tylėjau, bijodama prabilti, kad paskiau neturėčiau savo raštų pati išsižadėti. Jaučiau, kad pagaliau turiu teisę pradėti rašyti, nes tai leidžia atliktas darbas ir nuo pernai vasaros vis ir vis padaryti nauji atradimai, kurių gal vienas svarbiausių: mūsų senosios valstybės kanceliarinė kalba, tai ne ta pati kuria, visi Statutai surašyti. Deja šito ir K. Jablonskis nepastebėjo, nors buvo geriausias pasulyje mūsų kanceliarinės kalbos mokovas ir todėl Pirmojo Statuto, į naują rusų kalbą vertime įsirovė labai stambių ir dar net labai grubių klaidų.

Savaime aišku, kad mano tvirtinimai neatitiks tam ką rašė savo recenzijoje p. Krivickas. Nors jis labai vykusioje formoje perdavė svetimiesiems, ką Statuto leidėjai paskelbė ir esamė jam už tai visi skolingi labai didelį ačiū, nes labai svarbu, kad kuo daugiau tų tų svetimojoje spaudoje apie mus liečiančius veikalus. Niekas jam niekad negalės mažiausios pastabos padaryti kaip pav., man ar kam kitam rašant ne iš savos, bet iš gana artimos srities recenziją apie veikalą, išleista rimčiausios mokslo įstaigos JAV arba kitur., nors po to specialistas ir labai jį iškritikuotų, pateikdamas medžiagą ir tokius įrodymus, apie kuriuos kitiems specialistams net nesisapnavo.

Kas kita su p. Dainausku. Nors niekad rimtai Lietuvos Statutais nesidomėjo, tiek su juo buvo susipažinęs, kiek ir kiekvienas mū-

sų juristų, o Paryžiuje skyrė jam tiek laiko, kiek jo liko tarppran- zų kalbos mokymosi, žurnalistinio ir tai labai gausingo darbo, ir pasiruošimo doktoratui t.y. vėl veik nieko. Kitaip ir būti negalėjo, jeigu net nesukubom mums taip reikalingo ir tokio riboto stačiai studentiško darbo, kaip jo pasirinkta tezė - Žemės reforma XVI amž. Lietuvoje - padaryti, nors gavo visą nuostatų medžiagą ir bibliografiją.

Bet vos išlipęs Amerikoje prisistatė, kaip jo žinovas. Kas buvo kalbėta privačiai ar darant pranešimus klausytojai dar neužmiršo, o ką straipsniuose rašė tą visada galima patikrinti. Kadangi tie straipsniai tilpo taip vadinamojoje dienraštinėje spaudoje, tai dėl menko jų mokslo ir žurnalistinio atžvilgiu lygio netenka jokio susirūpinimo pareikšti, tik žinoma skaitant keistai atrodė, kai vienur kitur tek aptikti mano darytus teigimus, kad ir labai įdomius ir rodančius didelę mūsų tautos praeities pažinimo pažangą, bet dažniausiai tai buvo tie, nuo kurių, kaip nuo seno modelio automobilio, aš jau visai atsisakiau.

Bet. Šalia straipsnių, tilpo spaudoje žinios, o lygiai ir savo ranka p. Dainauskas yra rašęs, kad jau daro antrąjį Lietuvos Statuto vertimą lietuvių kalbon. Išversti suprantamo teksto kokią šimtą puslapių, tai jau nėra toks nepakeičiamas darbas, reik prisėsti po dvi, tris valandas kiekvienam puslapiui ir tiek. Bet Statutų jokie mokslininkai nedrįso versti, o kurie išdrįso, blogai darbą atliko. Dėl vienos paprastos priežasties, šiandien galiu drąsiai tvirtinti, niekas o niekas dargi prof. Lappo jo teksto nesuprato taip, kad galėtų jį gerai išverst.

Žinia apie vertimą keistai skambėjo, žinant, a) kad neslėpiau savo įsipareigojimo mokinių atžvilgiu, b) kad visa Statutams suprasti medžiaga yra labai išblaškyta ir c) kad mūsų senoji teisinė kalba yra labai mažai nagrinėta ir d) kad kiekvienas teisininkas, o tokių dar turim, pamėgęs net pirmą puslapį tuojau nuo vertimo atsisakys, jeigu neturės specialaus ir tai ilgai trunkančio pasiruošimo arba kito asmens paruoštos medžiagos. Kaip p. J. Dainauskas galėjo užmiršti šituo taip lengvai patikrinamus dalykus, tai tikrai sunku įsivaizduoti.

Bet kas dar keisčiau atrodė, nesuviskiamai skambėjo, tai tilpusi spaudoje žinutė, kad su vertimu pateiks ir indeksą ir tai greit. Indeksą!!! Tą patį indeksą, kurį prof. Lappo bijojo net pradėti kurti, K. Jablonskis vadovaujamas keturių asmenų, kolektyvas labai blogai padarė ir kuriam pasitikėdama prof. Lappo tvirtinimu, kad esu jo visų mokinių patį gambiausia, ėmiau rinkti medžiagą, o per tiek metų kas suskaitys, kiek kartų klupdavau, nustodavau vilties, nemaitydama tam darbui ne tik galo, bet net aiškų kontūrą. Ir štai stebėklas, - atsirado genijus, kuris tai padarys ir greit, kada ar tai didžiausi ar tai rimčiausi, ar tai gambiausi, vis pasišauja ir vis nepadaro, nors mūsų praeičiai pažinti skyrė visą gyvenimą.

Tas neįtikėtinas žinias skaitant teko prisiminti, kad 1957-1960 metais, važinėjimams Gimnazijon, į kongresus, į kitų valstybių bibliotekas, praleidau mažų mažiausiai tris penktadalius viso laiko, o kai gyveni pastogėje kur be archyvo rimtesnio turto nėra, ir kur žiemos metu nepakurenus vandentekio vamzdžiai sprosta, kai išvykdamas džiaugiuosi, kad pagaliau savo raktus galiu patikėti studijų kolegai, o ne kokiems svetimiems, tik po karo pažintiems, kaip tai buvo iki tol ir dabar yra kai išvyks-tu.

Kiek teko virš minėtų žinių pasekoje beprasmingai sugaišti laiko archyvai patikrinti tai sunku ir įsivaizduoti. Šiandien vieną žinau: jeigu nepakartosi turėtų išrašų, surinktų įvairiose Europos Bibliotekose, tai, nors ir tiek metų išdirbusi, nepajėgsiu indekso užbaigti. Kaip ir Krėvos akto ir dar kitų klausimų, apie kuriuos mūsų plačioji visuomenė nebuvo informuota. Džiaugiuosi, kad turiu bent po vieną egzempliorių tų darbų, kurie buvo spausdinti mašinėle, bet tragiškai pasigendu kai kurių knygų, be kurių esu kaip be rankų, o kas dar svarbiau III-jo

(Nukelta į 4 psl.)

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

LIETUVOS STATUTŲ KLAUSIMU

(Atkelta iš 3 psl.)

Lietuvos Statuto kalbai suprasti gramatikos užuomazgos (rankraštį), kurią man vienas filologas buvo padaręs.

Tos gramatikos nukeliavimo į JAV faktą įrodė p. J. Dainausko pasisakymai dėl čekų kalbos ir, tiems ne jo darbu ar žiniomis įsigytiems teigimams paremti, viename straipsnių pavidale žodžio "pan", kurį tas filologas ir

išlinksnio pirmajai linksniuotei pailiuoti.

At, kaip dabar būtų gera turėti ne ten kokį kėtvirtadali, bet visą kortelių rinkinį, kurį man tas filologas padarė III Lietuvos Statuto kalbos žodynui padaryti.

*

Jeigu tas viskas liestų tik mano asmenį arba praeitį, tylėčiau, ne tiek nuostolių kiekvienas mūsų ir Tauta pakeltė. Nors vien to, kas

tilpo spaudoje, užtenka be jokių kitų įrodymų, kreipimuisi į visuomenę, prašant pakelti daug didesnę triukšmą, negu kad XVI-jo amžiaus sąmoningi lietuviai pakėlė Strykauskio progą, tam svieto perėjūnui Guagniniui.

Rašau visa tai, nes mandagiai tariant, dėl nenumatytų ir nuo manęs nepriklausomų priežasčių pagalvėsiu savo darbų paskelbti taip greit, kaip tas buvo numatyta. Tiesa žinau, kad Tauta, išlaukusi virš keturių šimtų metų Statutų, bet kurią kalbą vertimo, moksline padaryti, gali dar kiek palaukti, kad pagaliau, jau jeigu ne detalėse, tai nors principuose, atliktas darbas netarnautų kitų klaidinimui. Bet bijodama, kad kas nors nepažinodamas mano nuoseklumo ir prietūkos kantrybės ko gero ims ir paskelbs vertimą lietuvių anglų kalboje - pranešu, kad mokslo atžvilgiu tai būtų beprasmingas darbas, nes net jeigu galima būtų buvę surinkti visą mano medžiagą ir pridėti visas mano žinias, tai nepažįstant ir netai kant mano paskutiniųjų atradimų, vertimas būtų tolygiai netikslus, kaip ir tas kuriam vadovavo a. a. K. Jablonskis.

O jeigu tokio pasielgimo moralinio aspekto aš ir nekelčiau, tai lieka vis dėlto juridinis, Ne,

negalėčiau leisti, kad per mane būtų pakenkta mokslui ar lietuviškosios kultūros orumui. O jei taip, tai asmuo tai padaręs (kas jis bebūtų) turės įrodyti, kad jis daug metų Statutų tekstui yra paskyręs (kiek aš tokio laisvame pasaulyje ieškojau, neradau), kad jis yra to klausimo specialistas, kad jo tuo klausimu susirūšinėta, ir tarptautiniuose kongresuose arba šiaip mokslo įstaigose pranešimų padaryta.

O beto įspėjau, kad kai bus pateikti tie principai, kuriuos reikia taikyti šitai kalbai arba tekstams, jeje surašytiems, suprasti ir mano priežiūroje bus išbaigtas ir vertimas anglų kalbon, tai darbo bus tiek, kad ir desėtkų desėtkams tyrinėtojų jo užtektų.

O užbaigimui tegaliu vieną pasakyti, kad dar niekad mano proto vaizkumas nebuvo toks didelis, kaip dabar, o tolygiai ir sugėbėjimas dirbti o taip pat ir noras padėti, kiek mano išgalės leis, kiekvienam lietuviui bėdoje, o taip pat ir jaunimui, kuris norėtų rašyti kokį veikalą iš man geriau žinomų sričių, arba iš viso rimčiau domėtis Rytų Europos problemomis.

Dr. J. Deveikė

Paryžius, 1962 m. birželio 24.

Vytauto draugovės Clevelande skautai su vadovu sktn. V. Jokubaičiu, dalyvavę 5 distrikto "Camporee". G. Juškėno nuotrauka

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas.

Echo Valley Lodge.

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasiils Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, poilsio ir žaidimų, Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuosavu mažu ežeruku ir 20 akrų puikaus miško.

Primami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, iškydoms, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

Echo Valley Lodge atidaroma nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus ištisus metus.

Lietuviai savininkai Julius ir Elena Garmai visus malonias kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY LODGE,

Echo Lake, Pa.

Telephone: Stroudsburg 424-1920

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

Elizabetho lituanistinės mokyklos užbaigtuvės

Birželio 16 d. įvyko Lituanistikos mokyklos Elizabethos mokslo metų užbaigtuvės. Tai proga buvo paminėti ir Maironio metai. Poeto gyvenimo bei kūrybos apybraižą skaitė mokyklos vedėjas kun. Juozas Pragulbickas, kuris pats yra buvęs Maironio studentu, todėl papasakojo įdomių atsiminimų, o paskaita buvo pajvairinta poeto eilėraščiais, kuriuos deklamavo mokyklos mokiniai: Vincė Juškaitė, Nerijus Jarmas, Jonas Kaspariūnas, Jūratė Kalinauskaitė, Regina ir Lina Normantaitės, Virginija ir Filomena Baublytės ir Daiva Kliučnikaitė.

Pasibaigus paskaitai pasirodė du mūsų garsiosios pianistės Julijos Rajauskaitės-Sušienės piano studijos mokiniai: Nerijus Jarmas ir Gintas Kliučnikas. Atlikdami Shuberto ir Chopeno kūrinius, abu jaunuoliai parodė talentus ir neabejotinai muzikos gabumus. Antroje programos dalyje mokiniai suvaidino Kotrynos Graudušienės specialiai šiam Maironio minėjimui parašytą montažą. Jūratė Veblaitytė atliko mokytojos vaidmenį. Patį montažą režisavo ir muziką bei dainas paruošė Julius Veblaitis, kun. Juozas Pragulbickas padėdant.

Šia proga reikia pabrėžti faktą, kad kun. Juozas Pragulbickas yra vienas tų kunigų, kurie taip nuoširdžiai dirba lietuvių darbą, šalia savo tiesioginio pastoracinio užsiėmimo. Jis tai atlieka tyliai, kukliai be jokios pompos ar išdidumo, bet vien tik vedinas sąmoningo lietuviškumo. Svarbiausia ir tai, kad už savo įdėtą darbą jis neima jokios algos ir nestato jokių sąlygų. Todėl nuostabu, kad šis kunigas yra visų lietuvių gerbiamas ir yra užsitarnavęs mūsų tautiečių padėkos jausmą. Sėkmingesniai darbai siekti

yra išrinktas Mokyklos Tėvų Komitetas kuriam energingai vadovauja Kazys Kaspariūnas. Jam talkininkauja valdybos nariai: V. Budrys, Z. Baublys, A. Jarmas ir J. Veblaitis. Kiekvienas iš jų nuoširdžiai talkininkauja visuose su Lituanistine mokykla susijusiuose reikaluose. Kartu reikia apgalvesti, kad šiam lietuvių kalbos mokymui nei iš parapijos mokyklos vadovybės neparodoma pridėdama dėmesio ar bent moralinio palankumo. Čia mokytojų jaučiančios seserys pranciškiečių, nors pačios ir lietuvių, tačiau poterių lietuviškai jau seniai vaikų nebemokina, tuo pačiu būdu ir akiai vykdydamos atrių vyskupų tautybių nutautinimo politiką. Tai nėra joks užmetimas, bet deja, liūdna tiesa ir visiškai apgalvėtas faktas. Tuo labiau, kad tiek bažnyčia, tiek parapija yra išlaikoma lietuvių suaukotais pinigais.

Programai pasibaigus, mokinių paskatinimui ir jų pažangumui atžymėti, buvo įteiktos premijos. Pinigines dovanas laimėjos šie mokiniai: Nerijus Jarmas, Jonas Kaspariūnas, Virginija Baublytė, Rūta Veblaitytė ir Artūnas Jarmas. Po oficialiosios programos vyko įdomios žaidynės ir, tėveliams stebint, vaikai tikrai linksmoje nuotaikoje užbaigė savo mokslo metus.

(d)

• Vokietijoje visose didesnėse ar mažesnėse lietuvių gyvenamose vietose buvo iškilmingai paminėti tragiški birželio įvykiai. Daugelyje vietovių tie minėjimai buvo rengiami pabaltiečių bendromis jėgomis.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST
2515 West 69 St.

MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŲ:

1. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
2. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
3. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
4. GERMAN BRANDY
10 metų senumo 5th 4.39
5. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th 5.29
6. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th 3.59
7. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th 3.98
8. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
9. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

(35)

Vertė J. P. PALUKAITIS

Jis du kartu jį pavadino ponu Buhl, aiškiai parodydamas, kad reikalas sukasi apie viešbutį B, tai yra Trijų Karūnų viešbutį — vienintelį viešbutį, kurio visas personalas susidėjo vien iš AVO tarnautojų. Gaila, tai viską nepaprastai apsunkina, tačiau jis bent žinojo, ko reikėjo laukti — kiekvienas žmogus tame viešbutyje buvo potencialus jo priešinys. Profesorius gyveno kambarėje Nr. 59, jis valgė vakarienę pusiau septintą, ir jo kambarys tuo metu greičiausiai buvo tuščias.

Reinoldas pažvelgė į savo laikrodį: buvo pats laikas. Jis išsitraukė savo puspaltį, užsmaukė skrybėlę giliai ant kaktos, prisuko garso duslintuvą prie pistoleto, įleido ginklą į dešiniąją puspalties kišenę, guma aptrauktą lem-

putę į kairiąją, vidinė švarko kišenė įbruko dvi pilnas pistoleto apkabas. Tada paskambino reikalų vedėjui ir pasakė jam, kad per sekancias keturias valandas su nieku nekalbėsias, net telefonu, įtvirtino raktą užrakte, paliko degančią šviesą tam atvejui, jei kas nors galėtų būti toks smalsus, jog bandytų žvilgtelti pro raktą skylutę, atidarė vonios langą ir pasiūšino atsarginiais laiptais.

Lauke buvo aštriai šalta, Reinoldas klimpo iki kaulėlių šviežian sniegan, ir dar nebuvo nuėjęs nė dviejų šimtų metrų, kai jo paltas ir skrybėlė buvo beveik toki balti, kaip žemė po jo kojomis. Dėkingas sveikino tai, kad buvo šalta ir snigo, nes net drausmingiausias policininkas šiame šaltyje nerodys tokio budrumo, kaip visada, o sniegas, balta danga slepiąs jo anonimiškumą, be to, dar slopino kiekvieną garsą, darydamas jo žingsnius beveik negirdimus. Puiki naktis medžiotojui, ironiškai pagalvojo Reinoldas.

Net žiemos sutemose Reinoldas rado savo kelią taip tiksliai, lyg visą amžių būtų praleidęs Budapeste. Nė dešimties minučių netrukęs, jis pasiekė Trijų Karūnų viešbutį, kurį pirma apžvelgė iš gatvės priešingosios pusės.

Tai buvo didelis viešbutis, apimęs visą bloką. Įėjimas — didžiulės suveriamos stiklinės durys su sukamomis durimis už jų — buvo užlietas ryškia neono šviesa. Jas saugojo du uniformuoti durininkai, kurie retkarčiais trypė kojomis ir mosikavo rankomis, kad apsigintų nuo šalčio. Abu turėjo, kaip Reinoldui pasisekė nustatyti, šaunamuosius ginklus ir gumines lazdas, ir greičiausiai duri-

ninkų uniforma tebuvo užsimaskavimas, po kurio slėpėsi AVO žmonės. Viena buvo tikra: kurio keliu bebandytų į viešbutį patekti — tai reikėjo vykdyti ne pro pagrindinį įėjimą. Visa tai Reinoldas konstatavo, skubiai praedamas antrąją gatvės pusę, galvą įtraukęs į pečius, lyg gindamasis nuo pustomo sniego — kaip namo skubęs žmogus, norįs greičiau pasiekti malonią šilumą. Praėjęs užtenkamai toli, kad jo nebegalėtų matyti abu durininkai, jis staiga apsisuko ant kulnies ir skubiu žvilgsniu peržvelgė šoninį viešbučio frontą. Tačiau ir čion reikalai atrodė beviltiški, kaip ir priekiniame fronte: visi parterio langai buvo apkalti sunkiomis geležinėmis pynėmis, o antrojo aukšto langus, kalbant apie jų pasiekiamumą, reikėjo tarti esant kaip ir mėnulyje. Taigi, liko tik užpakalinė viešbučio pusė.

Tiekėjams ir personalui skirtas įėjimas vedė per tunelio pavidalo įvažiavimą užpakaliniame fronte — pakankamai platų ir aukštą, kad juo pralstų didieji sunkvežimiai. Reinoldas metė skubų žvilgsnį pro tą įvažiavimą į kvadratinį, sniegu apdengtą viešbučio kiemą, kuriame stovėjo vienas ar du automobiliai. Virš durų, kitame kiemo gale, skaidriai degė stiklu apgaubta elektrinė lempa, ir pro daugelį parterio bei antrojo aukšto langų laukan krito šviesa. Iš viso, kiemas buvo tik vidutiniškai apšviestas, tačiau to apšvietimo pakako, kad Reinoldas įžiūrėtų tris apatines platformas atsarginių laiptų, kurie zigzagais vedė viršun, dingdami sniego sūkuriuose ir tamsoje.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Petras ir Magdūtė Ulėnai**, iš New Yorko, keliaudami iš Montrealio, buvo apsisostę Clevelande. Ta proga aplankė Dirvos redakciją. Ed. Mazio - Mazičiausko šeimos globėjai, Ulėnai susipažino su Clevelando įdomybėmis, aplankė kelis savo pažįstamus ir draugus.

• **Vincui ar Jonui Augustinavičiams** Dirvoje yra laiškas iš Venezuelos. Siunčia K. Gedutis. Augustinavičiai ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepti.

ST. CLAIR SAVINGS PRANEŠA APIE TURTO PADIDĖJIMĄ 51/2 MIL. DOLERIŲ

Bendras turtas, nekiln. turto paskolos ir taupmenų indėliai St. Clair Savings Assoc. vėl pasiekė naujas aukštumas, praneša prezidento Paul J. Schneller birželio 30 d. patiekta pranešimas.

Turtas, dabar siekias \$52, 740,816,29 pakilo \$ 5,530,922,45 po turėto \$47,209,893,84, kai buvo pranešama 1961 metų vidury.

Nekiln. turto paskolos, taip pat pakilę virš 5 mil. dol., išaugo į \$46,012,334,67. Prieš metus skaičiai rodė \$40,568,234,28. Taupmenų indėliai pakilo beveik 4 mil. dol., palyginus su 1961 metais.

St. Clair Savings turi 4 skyrius Clevelande - 813 E. 185 gt., 6235 St. Clair Ave., 25000 Euclid Ave., ir 26000 Lake Shore Blvd.

Būrelis Clevelando lietuvių kultūriniam parke lietuvių sodely prie dr. J. Basanavičiaus paminklo. Stovi iš kairės: S. Barzdukas, J. ir M. Misčikai, V. Brazilius, O. ir K. Karpiai, J. Salasevičius. N. Braziulienės nuotrauka

MAY CO Miesto centro krautuvėje pristatė WESTERN RESERVE NAMĄ

Western Reserve namas, apimamas virš 300 įvairių Pensilvanijos stiliaus puikių baldų tik ką buvo pristatytas May Co. miesto centro krautuvėje.

Aštuoni modeliniai kambariai jungia saliono, valgomojo ir miegamųjų baldus vyšnių ir klevo medžių. Kolekcijs susideda iš 13 antikinių spalvų: žalios, raudonos, mėlynos, baltos ir juodos.

Priedui - 7,500 pėdų namas jungiamas su papildomu sandėliu, kuriame rasite molio išdirbinių, lempų, uždangalų, senoviškų stiklų.

Western Reserve name pamatysite įvairaus stiliaus sofų, 25 rūšių lovų ir 25 įvairių drožinių kėdžių.

Šis įvairumas teikia galimybę parodyti savo individualumą puošiant jūsų namą.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 28 T.G. Radijo varakaras Lake Shore Country Club salėje.

RUGPIŪČIO 5 D. 10-ji Lietuvių Diena Neurų sodyboje. Rengia LB Clevelando 1-os Ap. V-ba.

RUGSĖJO 8 D. D.L.K. Birutės Draugijos rengimas.

RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

SPALIO 20 D. "Lietuva Maiorinio kūryboje" - akademinis minėjimas ir pobūvis šv. Jurgio parap. salėje.

SPALIO 6 D. Vlado Braziulio vad. dramos studijos rengiamas dramatis Stasio Pilkos rečitalis.

LAPKRIČIO 24 D. L. V. S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

GRUODŽIO 2 D. Akademija Maiorinio Garbei - paskaita, Čiurlionio Ans. koncertas ir pobūvis Naujos parap. salėje.

• **Reikalinga moteris** maisto krautuvėje. Tuo tarpu darbas nepilną laiką. Skambinti: EX 1-2215.

• **Reikalingas lietuvis** pardavėjas — vyras ar moteris. Multiple Realty, 819 E. 185th St., IV 1-9300. Klauskite Tom Severovich. (82)

GERI NAMAI

- 2 šeimų namas ant Ida gt. 2 garažai, gerai sutvarkytas.
- 2 šeimų E. 141 į pietus nuo St. Clairo, gerame stovyje.
- 5-5 į šiaurę nuo Superior, nebrangus.
- 2 šeimų prie pat šv. Jurgio parapijos, šilto vandens šildymas.
- Labai prižiūrėtas dviejų šeimų 5-6 kamb. namas, Cleveland Hts. rajone, garažai.
- Trijų miegamųjų prie Naujos parapijos, mažas ir pigus namas.
- Dviejų šeimų 6-6, labai didelis Neff rd. rajone.
- Beveik naujas 10 šeimų platinis apartamentas, netoli E. 185, garažai. Labai geros pajamos.

Turime didelį namų pasirinkimą. Norintieji pirkti ar parduoti prašome paskambinti EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis Realtor 780 E. 185 St. IV 1-6900 Namų tel. MU 1-2154

FILATELIJOS KAMPELIS (8)

ANTANAS BERNOTAS

PRANCŪZIJA išleido keturių pašto ženklų seriją su savo žymių dailininkų-modernistų - G. Braque, H. Matisse, P. Cezanne ir R. de La Fresnaye kūriniais. Ženklaai spausdinti gilia spaude, keliomis spalvomis.

Čia duodame 65 centimų pašto ženklą su H. Matisse kūriniu, kuriame parodyta dviejų moterų kompozicija.

Henri Matisse (1869-1954) pradžioje priklausė dailininkų - impresionistų srovei, vėliau prisidėjo prie taip vadinamos fovistų grupės, dar vėliau jo kūrybai turėjo įtakos kubistai. Jo kūrinių randame visuose didžiuosiuose meno muziejuose ir galerijose.

ISPANIJA išleido 6 pašto ženklų seriją Oviedo miesto 1200 metų sukakčiai paminėti. Ženkluose - istorinės asmenybės ir senoviniai pastatai.

Čia dedame šios serijos 3 pežetų p. ženklą, kuriame parodytas Asturijų, Leono ir Galicijos karalius Alfonsas II Didysis (848-912).

Oviedo miestas, to paties varo provincijos sostinė, buvo įkurtas 762 m. Jis randasi šiaur. Ispanijoje, prie Biskajos įlankos. Mieste yra universitetas ir daug senovinių pastatų. XIV-to amžiaus katedra su daugybe religinių ir istorinių brangenybių bei karalių kapais komunistų buvo sunaikinta laike karo 1934 m. Mieste gyvena apie 125,000 gyventojų.

KANADA birželio 13 d. išleido 5 c. pašto ženklą, kuriuo pagerbiamas pirmasis prancūzų Kanadai skirtas generalinis intendantas Jean Talon.

Jean Baptiste Talon (1625-91) generaliniu teisingumo, policijos ir finansų intendantu iš Prancūzijos į Kanadą (tada vadinamą Naująją Prancūziją) buvo paskirtas 1663 m. ir juo išbuvo iki 1688 m. Per savo buvimo laiką jis daug pasidarbo kraštą kolonizuodamas ir keldamas gyventojų gėrbūvį.

Vienas jo bendralaikis apie jį taip rašo: "Gen. gubernatorius apdovanoja kiekvieną vedusią porą buliu, karve, kuiliu, kiaule, gaidžiu, višta, dviem bačkom sūdytos mėsos ir vienuolika kronų". Šitoks apibūdinimas pašto ženkle ir pavaizduotas.

Puikus turtas pajamoms Superior - Norwood rajone, du 2 šeimų namai viename sklype, abu gerame stovyje, 2 mašinom garažai. A-1 investavimas (apie 20%), arba geras namas su didelėmis pajamomis. Neatsisakykite sužinoti detalių. Savininkai apsidžia miestą. Va ar FHA finansavimas. Bower Realty UL 1-4064

NORVEGIJA išleido dviejų ženklų seriją, kurią paminima 50 metų sukaktis, kai garsus norvegų mokslininkas ir keliautojas Roald Amundsen surado Pietų Ašigalį. 45 oere ženkle matome Amundseną, leduose įšalusį laivą ir šunų traukiamas roges. 90 oere ženkle - keliautojų grupė prie ant Pietų Ašigalio pastatytos garės.

Roald Amundsen (1872-1928) pirmą savo mokslinę kelionę padarė 1903-06 m. praplaukdamas nedideliu laivu Arktikos vandenimis iš Atlanto į Ramųjį vandenyną. 1911 m. gruodžio 14 d. su draugais pirmasis pasiekė Pietų Ašigalį. 1918-20 m. praplaukė Arktikos vandenimis Europos ir Azijos pakraščiais. Žuvo 1928 m. vykdamas gelbėti dingusio italų tyrinėtojo Nobile

BALTIMORE

VIEŠNAGĖJ PAS BALTIMORIEČIUS

Birželio 23 d. Baltimorės lietuvių salėje susirinko arti 100 svečių pagerbti 80 metų amžiaus sulaukusio tautinės srovės veikėjo Jono Lietuvninko.

Prie vaišių stalų, p. Karašos vadovybėje, eilė veikėjų išreiškė savo jausmus ir gilią padėką didžią vagą lietuvių dirvonuose išvariusiam sukaktuvininkui. Jo asmens bruožus ir nuveiktus darbus sklandžiai ir su įsijautimu perdavė p. Medelienė. Sveikintojų eilėje matėsi ALTS centro valdybos pirmininkas Vytautas Abraitis iš New Yorko atvykęs su vice-pirm. Ant. Seniku, ALTS Baltimorės sk. pirm. Ant. Česonis, Philadelphia sk. pirm. J. Česonis, Dirvos redaktorius J. Čiuberkis, kartu įteikęs Vilniaus draugijos pažymėjimą ir Dirvos tarnautojų dovaną, inž. Pr. Zundė iš Washingtono, prisiminęs gražią J. Lietuvninko paramą 16 Vasario Gimnazijai, vietinis ir daugeliui žinomas veikėjas ir rašytojas adv. Nadas Rastenis, dr. Ant. Butkus, L.B. Baltimorės apyl. vardu p. Klimienė ir eilė kitų.

Raštu sveikino 16 Vasario Gimnazijos direktorius kun. Gronis, L.N. Fondo valdyba ir Juozas Bachunas.

Programa buvo skoningai papildyta jaunos smuikininės B. Pumpulytės iš Philadelphia, akomponuojant P. Bush ir Jono Galinaičio paskaičiusio savo eilėraščių.

Padėkos žodyje, J. Lietuvninkas pareiškė, kol gyvas būsiąs, dirbsi są Tėvynei ir Tautai. Jis niekad gi ir nebuvo nustojęs to daryti.

Malonu buvo tame vakare pamatyti ir simpatiškus J. Lietuvninko įpėdinius 3 sūnus ir 2 dukras. O gi ne vienam kaž kodėl buvo aiškinama, kad tai viengungio būta...

ALTS Baltimorės skyrius J. Lietuvninką už jo nuopelnus tautinei srovei ir lietuvių, pakėlė jį į skyriaus Garbės Narius.

Pirmas romanas skirtas lietuvių genijui Čiurlioniui Jurgis Gliuda IKARO SONATA Pas visus knygų pardavėjus

KENOSHA

PAKILIOS JONINĖS

Kaip kiekvienais metais taip ir šiemet, būriai apylinkės lietuvių rinkosi į Minkowskio parką švęsti prie laužo Joninių, kurias ruošė DLK Kęstučio šaulių kuopa.

Nepaprastai gražus oras ir, be abejo, mieli atsiminimai gražių tradicijų, kurios buvo išsiplėtoję tėvynėje, sutraukė daugiau publikos kaip patys rengėjai tikėjosi. Šaulių kuopos pirmininkas Bronius Juška pakvietė prof. Joną Šimoliūną uždegti laužą. Chicago šaulių kuopos jaunimas, pasi-puošęs tautiniais rūbais ir sufakelais rankose, sustojo ratu aplink į viršų šaujančias liepsnas. Žodį tarė ALB Kenoshos apylinkės pirmininkas Jonas Milišauskas, nukeldamas mintimis iškilnių dalyvių į brangiąją tėvynę. Toliau prie kaitrių liepsnų dalyviai traukė lietuviškas dainas, kurios tokios gražios, jautrios ir paguodžiančios.

Meninę programą išpildė Chicago šaulių kuopos jaunimas, vadovaujamas J. Petrausko ir K. Ulevičiaus, pašokdami eilę tautinių šokių. Per pertrauką jauna lietuvaitė R. Stilytė gražiai grojo akordeonu keletą lietuviškų kūrinių. Stiličiai atvyko į JAV prieš keletą savaičių iš Venezuelos ir apsisostę Chicagoje.

Po programos jos išpildytojai ir Jonai buvo šeiminingi, kurioms vadovavo Mary Wedeliks, skaniai pavaišinti. Tenka pastebėti, kad sesė Wedeliks yra čia gimusi lietuvaitė, tačiau su visa siela ir širdimi prisideda prie kiekvienos progos, kuri žadina, stiprina ir palaiko lietuvių.

Svečių tarpe matėsi LŠST CV pirmininkas J. Giedrikas, šv. Kazimiero parapijos Racine dvasios vadai kunigai J. Kupris ir Marčilionis ir visa eilė mielių svečių.

Šauniai skambėjo dainos iki paties vidunakčio. Laužo dalyviai nenoromis skirstėsi namo ir pažadėjo rengėjams ne vienas, kad kitais metais vėl dalyvaus Joninėse, kurios taip mieliai primena tėvynę Lietuvą.

RACINE

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Vietos ALT skyrius birželio 17 d. suruošė Birželio įvykių minėjimą, kuriame dalyvavo estų ir latvių atstovai. Minėjime dalyvavo ir pasakė kalbą J. Jasaitis ALB CV pirmininkas. Priimta atitinkama rezoliucija ir išsiuntinta aukštesiems administracijos pareigūnams ir kongreso atstovams. Gaunami palankūs atsakymai, o sen. Alexander Wiley jos turinį ir palydimąjį raštą įdėjo į Kongreso Žinias (Congressional Record).

Minėjimas buvo pradėtas pamaldomis už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Iškilmingoji ir meninė dalis buvo prarastos šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Meninę programą išpildė vietinės meno pajėgos. Po programos įvyko bendras pobūvis, kuriame dalyvavo visi minėjimo dalyviai.

Minėjimą tenka skaityti gerai pavykusiu, nors jis nepasizymėjo dalyvių gausumu. ALT skyriui vadovauja Stasys P. Budrys. (sp)

KAS NAUJO AUSTRALIJOJE?

• **Petras Dirkis** gavo aukštą vyriausybės paskyrimą ir išvyksta į Naują Gvinėją.

• **Sydnėjaus universitetą** šiemet baigė 8 lietuviai. Yra dar ir kitas — University of N. S. W., kurį sėkmingai baigė Vytautas Patašius, įsigydamas bachelor of commerce laipsnį.

V. Patašius yra lankęs Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją.

Australijoje V. Patašius reiškiasi šviesos sambūryje, yra sporto klubo Kovas nariu ir A. L. B-nės krašto tarybos nariu.

Mėgsta šachmatus ir yra du kartu laimėjęs Sydnėjaus universiteto šachmatų čempiono vardą.

• **Australijos lietuvių** metraštis jau baigiamos ruošti ir žada pasirodyti rugpiūčio pradžioje.

MAY CO. prezidentas A. Coy ir May Co. krautuvų vyriausias menadžeris prie Western Reserve namo įrengimo.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuvėms ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatiško ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue 936 East 185 St.
EN 1-1763 KE 1-7770

DIRVA

Nr. 78

1962 m. liepos 9 d.

KAS IR KUR?

• Vytautas Abraitis, ALT S-gos pirm., išskrido savaitėi atostogų į New Harbor, Maino valstybę, pas ten profesoriaujančią dail. P. Lapę.

• A. Smetonos garbės prenumeratoriai — užsiprenumeravę per Dirvą:

Dr. L. Kriaučeliūnas, Summit, Ill.; Pov. Karosas, New Britain, Conn.; J. S. Galinaitis, Baltimore, Md.; Rev. J. B. Žvirblis, Grand Rapids, Mich.

Monografiją be to užsiprenumeravo, be anksčiau paskelbtų:

K. Demikis — New Britain, Conn.; S. Kašeliūnis — Chicago, Ill.; A. Kušlis — Watertown, Conn.; F. Pempė — Philadelphia, Pa.; G. Vėžys — Chicago, Ill.; V. Tamošiūnas — Detroit, Mich.

AUDRA VAITIEKAITYTĖ baigė Rosary High School ir įstojo į Henry Ford Collegiją, pasirinkusi bibliotekininkės mokslą. A. Vaitiekaitytė visą laiką buvo stropi skautė, paskutiniu metu vadovavo Detroito paukščių būreliui. Šią vasarą dirba Fordo ligoninės bibliotekoje, taupydama pinigus, ir ruošiasi važiuoti į Korp. Neo-Lithuania stovyklą.

ARVYDAS KAVALIAUSKAS baigė Cooley High School ir įstojo į Wayne universitetą, kur studijuos biznio administraciją. Būdamas mokykloje buvo veiklus jūrų skautas.

ZITA PETRAČIŪTĖ baigė East Lansing High School ir įstojo į Lansingo universitetą studijuoti odontologiją. Kartu su broliu Stasiu ruošiasi važiuoti į Korp. Neo-Lithuania stovyklą.

• Dr. H. Montvilienė iš New Yorko buvo atvykusi tarnybos reikalais į Washingtoną, D. C. Ta pačia proga apsilankė Lietuvos pasiuntinybėje ir pas Washingtono gyvenančius J. Tūbelienę ir L. Kačinskus.

• Romualdai Kašubai, š. m. birželio mėn. apgynusiam disertaciją mechaninės inžinerijos srityje, Illinois Universitetas suteikė daktaro laipsnį.

Jaunasis daktaras buvo tame pačiame Universitete asistentu ir priklausė kelioms profesinėms bei garbės korporacijoms taip pat reikiąsi su straipsniais mokslinėje amerikiečių spaudoje. Gegužės mėn. buvo pakviestas padaryti pranešimą Society of Experimental Stress Analysis konferencijoje, įvykusioje Dallas mieste, Texase. Taip pat jis yra Korp! Vytis narys.

• Povilas Gasparas su žmona Jadvyga ir Ignas Girdzevičius su žmona Valerija ir šeimomis, iš Kanados, Ont., birželio 30 d. lankėsi New Yorke, kur jie dalyvavo B. Čiurlytės ir Stepo Zabulio sutuoktuvėse. Buvo apsistoję pas giminaučius konsulą A. ir J. Simučius.

• P. L. B. Vokietijos krašto valdybos Informacijos biuletenyje pranešama, kad birželio 11 d. Bad Zwischenahn mirė Liudvikas Lankutis, gim. 1897 m. sausio 17 d. Dirvonų km., Jurbarko valsč.

• Janina Biliūnienė, Antanina Bortweck ir Janina Valiusaitienė išrinktos į Lietuvos Moterų Atstovybės klubo valdybą, Stamford, Conn. Šis klubas įsteigė š. m. birželio 16 d. moterims priėjus išvados, kad organizuotai dirbant galima daugiau nuveikti lietuvių naudai.

Be to, J. Biliūnienė plati-

XI-tos Lietuvos Dienos Kanadoje ruošimo komitetas. Sėdi iš kairės: kun. V. Kaleckis, E. Butavičienė, pirm. M. Kizis, dail. Zebriauskaitė - Weir. Stovi: Kazlauskas, Lorentas, Puidienė, Kačinskis, Karniauskienė, Dumčius ir Butavičius.

na ir Laisvės Kovų Dainų knygą, redaguotą J. Aisčio, išleistą Lietuvos Nepriklausomybės Fondo.

• Romas ir Daiva Keziai birželio 30 d. susilaukė pirmagimio sūnaus. Abu tėvai yra aktyvūs lietuvių akademinio jaunimo veikėjai New Yorke. Romas gyvai reikiąsi ir lietuvių spaudoje.

• Dr. Vincas Kanauka, iš New Yorko, savaitę praleidęs Asbury Park, N. J., liepos 5 dieną atostogų tęsti išskrido į Chicago pas dukrą Aldoną ir Viktorą Naučius. Taip pat aplankys ir netoli Chicagos gyvenančių sūnų Algirdą, JAV armijos kapitoną.

PROF. DR. KAN. J. P. KONČIUS VOKIETIJOJE

BALFo Pirmininkas J. B. Končius Frankfurto aerodrome VI. 26 buvo sutiktas ir pasveikintas. Tam reikalui iš Vasario 16 Ginnazijos buvo nuvykęs Direktorius Dr. L. Gronis, ūkio vedėjas J. Stankaitis, fotografė p. H. Motgabiene

Detroito skautai prie suruošto parodos stalo amerikiečių stovykloje džiaugiasi laimėję paaukštotą skydą su frašu "Excellent award". Stovi iš kairės: B. Steponis, A. Vaitiekaitis, J. Beržanskis, A. Vaitiekaitis, A. Kaunelis ir S. Kaunelis.

Detroito Baltijos tunto skautai stovykloje su vadovu A. Banioniu (pirmas iš kairės paskutinėje eilėje). J. Gaižučio nuotrauka

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

Lietuvių Dienos rengimas pasi darė Kanados lietuvių tradicinę organizuotumo, bei tautinio pasirodymo šventę. Kiekvienas lietuvis gyvenantis šiame kontinente turėtų jausti tautinę pareigą šioje šventėje dalyvauti.

IX-tos Kanados Lietuvių Dienos rengimas atiteko Windsorui. Šis miestas yra nepaprastai geroje geografinėje padėtyje, turi modernias suvažiavimams patalpas ir yra garsus kaip suvažiavimų miestas.

Šventei ruošti komitetas kviečia, visus lietuviškus sambūrius daryti suvažiavimus Windsore

ir 4 tautiniais rūbais apsirėngę moksleiviai. Svečiui buvo įteikta gėlių ir tautinė juosta. Iš Dieburgo svečią pasitiktį nuvyko ir Sielovados Direktorius Tėvas Alf. Bernatonis. Pas jį svečias ir nuvyko apsimstoti.

VI. 27 BALFo pirmininkas atvyko ir gimnazijon. Salėje buvo pasveikintas gimnazijos direktoriaus prof. dr. L. Gronio, PLB Vokietijos Kr. V-bos vice-pirmininko E. Simonaičio ir Mokytojų Tarybos vardu vyr. mokyt. S. Antanaičio. Svečiui buvo įteikta gėlių ir tautinių šokių grupės mažosios šokėjos vadovaujamos šokių mokytojos E. Tamošaitienės pašoko tris šokius. Mažiausia auklėtinė padėklamavo gražų eilėraš-tuką. Prof. Končius savo žodyje nuoširdžiai padėkojo gimnazijos vadovybei, Sielovados direktoriui, mokytojams ir mokiniams. Ta proga buvo pasveikintas ir įteikta gėlių ir gimn. direktoriui, jo Vardo Dienos proga. BALFo pirmininkas pažadėjo apmokėti Taut. šokių grupei kelionės išlaidas Romon. Kartu dalyvavo ir Sielovados direktorius.

rugsėjo mėn. 1-3 dienomis ir taip pat pavienius lietuvių kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Visi atvykusieji bus nuoširdžiai priimti. Bus suorganizuota aukšto meninio lygio parengimai bei pasirodymai.

Informacijos reikalais prašome kreiptis, 1249 Elsmere Ave. Tel. CL-6-8598 arba 570 Louis Ave. Tel. CL-3-3406, Windsor, Ont.

M. Kizis

Liepos mėn. 22 dieną (sekmadienį), Korp! Neo-Lithuania New Yorke valdyba ruošia savo nariams su šeimomis bei draugais gegužinę — Sunkens Meadow State Park, L. I., N. Y. Gegužinės pradžią 10 val. ryto. Atvykstama su savo užkandžiais. Atskirų pakvietimų nebus, todėl prašoma neužmiršti tos svarbios dienos pasimatyti su draugais bei pažįstamais.

Kviečiami visi Korp! draugai iš Philadelphia, Trentono, Newarko, Elizabetho, Stamford, Waterburio ir kt. vietovių.

Muz. B. Budriūno dainavimo ir muzikos studijos Los Angeles dalis mokinių, dalyvavusių koncerte. Sėdi iš kairės: J. Čekanauskienė, Alice Dotts, komp. B. Budriūnas, E. Vilimienė, Z. Kalvaitienė. Stovi: R. Dabšys, B. Reivydaite, E. Brewin ir V. Dičiūtė.

L. Briedžio nuotrauka

Chicagos lietuviai!

Chicagos Lietuvių Taryba ir LB Chicagos Apygardos valdyba kreipiasi į Chicagos lietuvių, kviesdama ko gausingiausiai dalyvauti Pavergtųjų Tautų savaitės masiniame mitinge, kuris įvyks š. m. liepos 15 d. 2 va. p.p. Grant Parke.

JAV prezidento paskelbtą Pavergtųjų Tautų Savaitę Chicagoje ruošia miesto savivaldybė. Iš lietuvių ir visų kitų komunizmo pavergtųjų tautų narių laukiama tik dalyvavimo. Gausus dalyvavimas reikėtų protestą prieš komunizmą ir jo imperializmą. Menkas domėjimasis, menkas dalyvavimas būtų supras tas tik kaip taikymasis su Jaltos ir Potsdamo konferencijų nutarimais ir kapituliacija prieš komunistinę tautų pavergimą.

Mes kviečiame visus Chicagos lietuvius dalyvauti tame protesto mitinge ir burtis po Lietuvos vėliava. Paaukokite kelias valandas solidarumui su komunizmo pavergtaisiais išieikšti. Atsisakykite keletai valandų nuo maldymosi ar kitokios pramogos ir atvykite ten, kur šaukia žmoniškumo, protesto prieš komunistinį nežmoniškumą ir iš komunistinės priespaudos laisvės besišaukiančiųjų balsas.

Kun. A. Stašys
Chicagos Lietuvių
Tarybos pirmininkas

Karolis Drunga
LB Chicagos apygardos
Valdybos pirmininkas

NEW YORKO AKADEMIKŲ SKAUTĖS POSĖDŽIAVO

Š. m. birželio 7 d., 7:30 val. vakare, ponų Andriūšių bute įvyko New Yorko Akademikų Skautų Draugovės sueiga. Buvo diskutuojama New Yorke įvykusios Akademikų Studijų Dienos (gegužės 5-6 d.), ateinančios vasaros Akademikų Skautų stovykla, augantis skaičius kandidačių New Yorko Akademikų Sąjudyje, bei einamieji reikalai.

Pagrindinis tikslas šios sueigos buvo rinkimai į naują valdybą įeina šios skautės: Laima Šileikytė, pirm., Ligija Babarskaitė, kandidačių globėja ir Regina Kulytė, korespondentė. Iki šiol šias pareigas atliko Ligija Babarskaitė ir Daiva Alytaite-Kezienė. Akademikės skautės reikią nuoširdžią padėką senajai valdybai už rūpestingai atliktą darbą šiais metais, ir linki sekmes naujai valdybai ateinančiais metais.

Po oficialios sueigos dalies įvyko vaišės. Ši sueiga buvo paskutinė prieš stovyklavimą ir užbaigė šių metų veikimą. Šį rudėnį, Akademikės skautės pradės naujus veikimo metus.

R. Kulytė

LIETUVIAI TARPTAUTINĖJE MOKSLININKŲ KONFERENCIJOJE

Birželio mėn. 27-29 dienomis New Yorke, New Yorko Universiteto patalpose Bronx'e vyko trečioji automatinių kontrolės konferencija, kurioje dalyvavo apie 700 registruotų dalyvių, jų tarpe du lietuviai.

Automatinė įvairių technikos procesų kontrolė yra viena aktualiausių inžinerinių sričių, nes su jos tolimesniu išsivystymu yra glaudžiai susijusi ekonominė šalies pažanga ir jos saugumas.

Konferencijoje buvo skaitytos 64 paskaitos, vaizduojančios vėliausius atsiekimus automatines kontrolės teorijoje ir jos pritaikyme.

Malonu pastebėti, kad vienas paskaitininkų buvo lietuvis Z. V. Rekašius, jaunas bet daug žadantis mokslininkas. Gimęs Lietuvoje 1928 metais, aukštusius inžinerijos mokslus baigė jau šiame krašte. Daktaro laipsnį įgyjo 1960 metais ir šiuo metu yra žinomo Purdue Universiteto, Indijanoje, jaunesnysis (assistant) profesorius.

Konferencijoje dalyvavo ir Leonas Kačinskis, šiuo metu dirbąs mokslinės informacijos srityje Washington'e, kuris sekė konferenciją Kongreso Bibliotekos pavedimu.